

-5 Completely familiar with or versed in. -6 Vowing perpetual abstinence and chastity. -7 Obligatory; न चैतन्नैष्ठिकं कर्म त्रयाणां भूरिदक्षिण Mb. 12. 63. 23. -कः [निष्ठा मरणं तत्पर्यन्तं ब्रह्मचर्येण तिष्ठति निष्ठा-ठक्] A perpetual religious student who continues with his spiritual precept or even after the prescribed period, and vows life-long abstinence and chastity; निवेदितो नैष्ठिकसुन्दरस्तथा Ku. 5. 62; cf. नैष्ठिको ब्रह्मचारी तु वसेदाचार्यसंनिधौ Y. 1. 49 and उपकुर्वाण also.

नैष्ठयम् Constancy, steady adherence to rule, firm belief, steadfastness.

नैष्ठ्यम् Cruelty, harshness, severity; जनकृपानैष्ठ्य-मुत्सृज्यताम् Sādhana-pañchaka Stotra 4.

नैसर्गिक a. (-की f.) Natural, inborn, innate, inherent; नैसर्गिकी सुरभिणः कुसुमस्य सिद्धा मूर्ध्नि स्थितिर्न मुसलैरबताडनानि Mal. 9. 49; R. 5. 37; 6. 46. अहं ममेदमिति नैसर्गिकोऽयं लोकव्यवहारः Śāṅkara-bhāṣya.

नैस्त्रिंशिकः A swordsman.

नैहारः a. Produced by mist or fog; तम्यां तमोवनैहारम् Bhāg. 10. 13. 45.

नो ind. (न+उ) No, not; often used like न q. v.; न च तत् प्रेत्य नो इह Bg. 17. 28; Pt. 5. 24; Amaru. 6, 8, 10, 62; गोप्याधिभागे नो वृद्धिः सोपकारेऽथ हापिते Y. 2. 59.

नो चेत् If not, otherwise; नो चेत्त्वामिह को जानीते काक-कदम्बकलिहिते वृत्ते Udb.

नोदनम् [नुद्-भावे ल्युट्] 1 Impelling, driving, urging onward. -2 Removing, driving away, dispelling. -3 Cutting, splitting.

नोदयित् a. One who urges forward or propels; समीरणो नोदयिता भवेति व्यादिश्यते केन हुताशनस्य Ku. 3. 21.

नोधा ind. Ninefold, in nine parts; नोधा विधाय रूपं स्वं सर्वसंकल्पविद्विभुः Bhāg. 3. 23. 47.

नौ f. 1 A ship, boat, vessel; महता पुण्यपण्येन क्रीतेयं कायनौस्त्वया Śānti. 3. 1. -2 N. of a constellation. -3 Time; नौः काले तरणावपि Nm. -Comp. -**आरोहः** (नावारोहः) 1 a passenger on board a ship. -2 a sailor. -**कर्णधारः** a helmsman, pilot. -**कर्मन्** n. the occupation of a sailor; निषादो मार्गवं सूते दासं नौकर्मजीविनम् Ms. 10. 34. -**क्रमः** a bridge of boats. -**चरः**, -**उपजीवकः**, -**जीविकः** a sailor, boatman; यादोनाथः शिवजलपथः कर्मणे नौचरणाम् R. 17. 81. -**तार्य** a. navigable, to be traversed in a ship. -**दण्डः** an oar. -**यानम्** navigation. -**यायिन्** a. going in a boat, a passenger; एष नौयायिनामुक्तो व्यवहारस्य निर्णयः Ms. 8. 409. -**वाहः** a steersman, pilot, captain. -**व्यसनम्** shipwreck, naufrage; नौव्यसने विपन्नः Ś. 6. -**साधनम्** fleet, navy; वज्रानुत्खाय तरसा नेता नौसाधनोद्यतात् R. 4. 36.

नौका A small boat, a boat in general; क्षणमिह सज्जन-संगतिरेका भवति भवार्णवतरणे नौका Moha M. 6. -Comp. -**दण्डः** an oar.

न्यक् ind. An adverb, prefixed to कृ or भू, to imply 'contempt', 'degradation' or 'humiliation'.

न्यकाक्नका f. A worm of ordure; L. D. B.

न्यकृ 8 U. To insult, contemn, slight, degrade, humiliate.

न्यकरणम्, न्यकारः Humiliation, degradation, disrespect, contempt, insult; न्यकारो हृदि वज्रकील इव मे तीव्रं परिस्पन्दते Mv. 5. 22; 3. 40; अयं हि न्यकारो जननि मनुजस्य श्रवणयो G. L. 32.

न्यग्भू 1 P. To become low or humble. -Caus. 1 To despise, contemn. -2 To humiliate, subdue, overcome; न्यग्भावयिता शत्रून् Dk.

न्यग्भावः 1 Humiliation, degradation. -2 Making inferior, subordination. -3 Being brought or come down; न्यग्भावं परमं वायोः शाल्मले त्वमुपागतः Mb. 12. 155. 2.

न्यग्भावित a. 1 Humiliated, degraded, slighted. -2 Surpassed, excelled, made inferior or secondary (अप्रधानीकृत); न्यग्भावितवाच्यव्यङ्ग्यजनक्षमस्य शब्दार्थयुगलस्य K. P. 1.

न्यक्ष a. 1 Low, inferior, vile, mean. -2 Whole, entire. -क्षः 1 A buffalo. -2 An epithet of Parasūrama. -क्षम् 1 The whole. -2 A kind of grass.

न्यग्रोधः 1 The (Indian) fig tree; जटाः कृत्वा गमिष्यामि न्यग्रोधक्षीरमानय Rām. 2. 52. 68. -2 A fathom (measured by the arms extended). -3 The Śāmi tree. -4 An epithet of Viṣṇu. -धी (-धिका) N. of a plant (Mar. उंदीरकानी). -Comp. -**परिमण्डलः** a man being a fathom in circumference; (thus described:— महा-धनुर्धराश्चैव त्रेतायां चक्रवर्तिनः। सर्वलक्षणसंपन्ना न्यग्रोधपरिमण्डलाः॥). -**परिमण्डला** an excellent woman; (she is thus described:— स्तनौ सुकठिनौ यस्या नितम्बे च विशालता। मध्ये क्षीणा भवेद्या सा न्यग्रोधपरिमण्डला (Śabdak); दूर्वाकाण्डमिव श्यामा न्यग्रोधपरिमण्डला Bk. 5. 18.

न्यङ्कुः 1 A kind of antelope; सद्यो हतन्यङ्कुभिरस्रदिग्धं व्याघ्रैः पदं तेषु निधीयतेऽथ R. 16. 15. -2 N. of the sage ऋष्यशृङ्ग. -3 A student staying with his Guru. Nm.

न्यच्छम् A mole upon the body.

न्यञ्च् 1 P. 1 To go down, bend down; Mā. 5. 22. -2 To incline. -3 To diminish, pass away; न्यञ्चति व्यसि प्रथमे Bv. 2. 47.

न्यञ्च् a. (-नीची f.) 1 Going or turned downwards, turned or bent down. -2 Lying on the face. -3 Low, contemptible, base, mean, vile; Śi. 15. 21 (where it also means निम्न or downward). न्यञ्चस्तं प्राप्य मद्विधाः Bk. 5. 36. -4 Slow, lazy. -5 Whole, entire.

न्यञ्चनम् 1 A curve. -2 A hiding place. -3 A hollow. -नी The lap.